

Sparbarometer

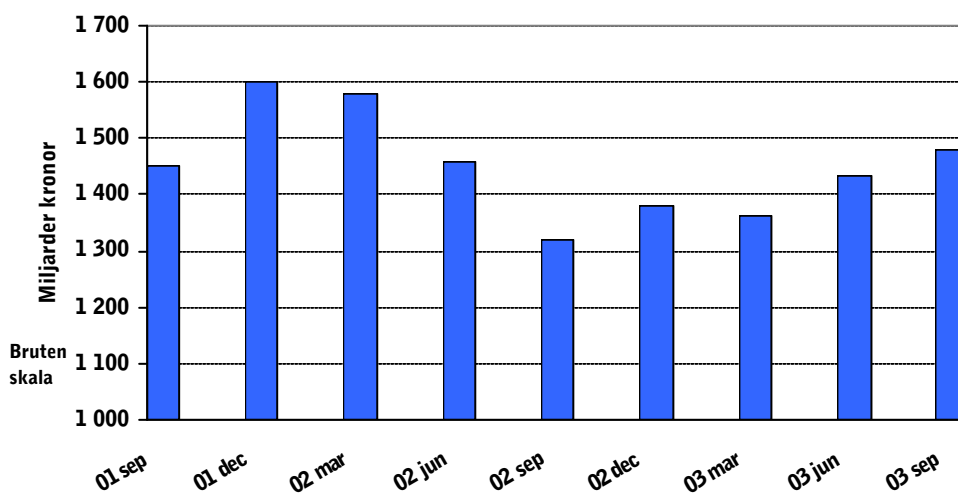
Tredje kvartalet 2003

Sparbarometern visar hushållens finansiella sparande och skuldsättning över tiden och hur detta sparande fördelats mellan olika sparformer. Dock ger den ingen fullständig bild av förmögenhetssituationen, eftersom statistiken bara avspeglar det finansiella sparandet och de finansiella tillgångarna – bankinlåning, pensionsförsäkringar, fonder etc. Det innebär att hushållens investeringar i bostäder och i andra reala tillgångar inte avspeglas. I en samlad bedömning av hushållens förmögenhetsutveckling och skuldsättning måste givetvis även det reala sparandet beaktas.

Hushållens finansiella förmögenhet och skuldkvot

Årets tredje kvartal innebar en fortsatt ökning av hushållens finansiella nettoförmögenhet. En i stort sett kontinuerlig återhämtning har skett sedan ett år tillbaka, efter den märkbara nedgången under första halvan av 2002, förorsakad av en kombination av börsnedgång och ökad skuldsättning.

**Hushållens finansiella nettoförmögenhet vid kvartalsslut
(inkl. kollektiva försäkringar) 2001 kv. 3 - 2003 kv. 3**

Skuldkvoten (finansiella skulder i förhållande till finansiell förmögenhet) ökade successivt under 2000-2002, från en mycket låg nivå 1999 då börsvärdena stod på topp. Från och med 3:e kvartalet 2002 har dock skuldkvoten legat stabilt i intervallet 60 – 62 procent.

Hushållens ställning*

Miljarder kronor

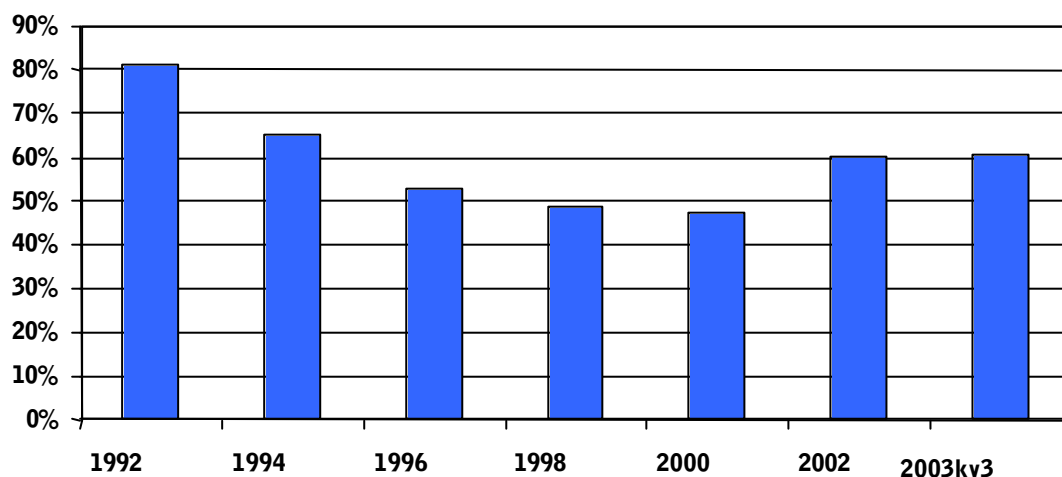
	01 sep	01 dec	02 mar	02 jun	02 sep	02 dec	03 mar	03 jun	03 sep
Finansiella tillgångar	2 228	2 393	2 378	2 272	2 139	2 203	2 201	2 288	2 348
Inkl. kollektiva försäkringar**	2 644	2 829	2 833	2 747	2 629	2 707	2 724	2 833	2 909
Skulder	1 192	1 227	1 255	1 291	1 308	1 329	1 362	1 399	1 431
Finansiell nettoförmögenhet	1 036	1 166	1 122	981	831	875	839	890	918
Inkl. kollektiva försäkringar	1 452	1 601	1 578	1 456	1 321	1 378	1 363	1 434	1 478
Skuldkvot***	0,54	0,51	0,53	0,57	0,61	0,60	0,62	0,61	0,61
Inkl. kollektiva försäkringar	0,45	0,43	0,44	0,47	0,50	0,49	0,50	0,49	0,49

*) Exklusive hushållens intresseorganisationer.

**) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

***) Finansiella skulder i förhållande till finansiella tillgångar exkl. kollektivt försäkringssparande.

Hushållens finansiella skuldkvot (exkl. kollektiva försäkringar), ultimo december

Man kan notera att skuldökningen under åren 2002-2002 framstår som mer blygsam när den relateras till hushållens disponibla inkomster (d.v.s. inkomster efter skatt) än när den, som ovan, sätts i relation till tillgångsvärdena. Detta förklaras av att utvecklingen av de disponibla inkomsterna under senare år generellt varit mer gynnsam än utvecklingen av de finansiella tillgångsvärdena.

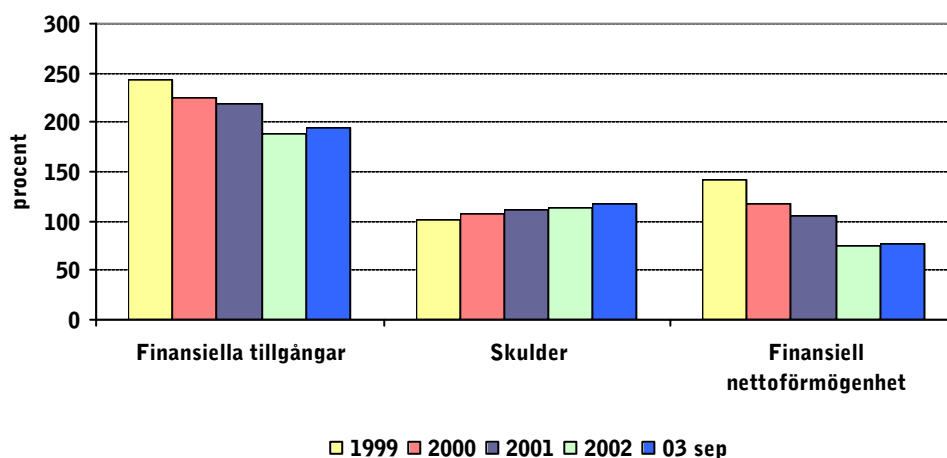
Miljarder kronor, ultimo december	1999	2000	2001	2002	03 sep
Hushållens disponibla inkomster	1010	1049	1098	1173	1207 *
Finansiella tillgångar	2464	2362	2393	2203	2348
i procent av disponibla inkomster	244	225	218	188	195
Inkl. kollektiva försäkringar**	2818	2759	2829	2707	2909
i procent av disponibla inkomster	279	263	258	231	241
Skulder	1031	1123	1227	1329	1431
i procent av disponibla inkomster	102	107	112	113	119
Finansiell nettoförmögenhet	1433	1239	1166	875	918
i procent av disponibla inkomster	142	118	106	75	76
Inkl. kollektiva försäkringar**	1787	1636	1601	1378	1478
i procent av disponibla inkomster	177	156	146	118	122

*) Den disponibla inkomsten 2003 bygger på Konjunkturinstitutets prognos.

**) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Tillgångar, skulder och nettoförmögenhet i procent av hushållens disponibla inkomster

Ultimo december

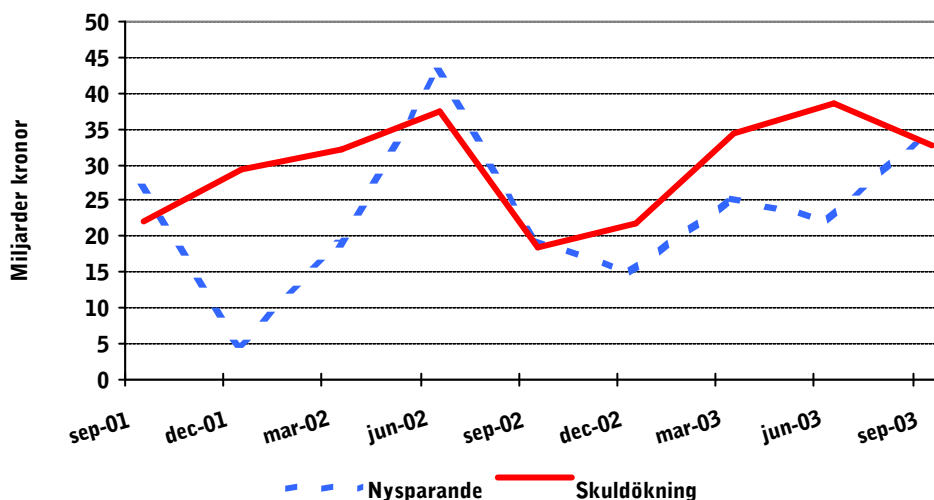
Hushållens nysparande och skuldökning

Nysparande under perioden	2001		2002				2003		
	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.
Miljarder kronor									
Nysparande, brutto	26,72	4,98	18,99	42,93	19,54	15,18	25,41	22,47	35,06
Inkl. kollektiva försäkringar*	39,24	23,83	36,93	62,13	32,46	31,74	43,65	44,39	48,72
Skuldökning, brutto	20,63	28,01	30,68	35,90	17,11	20,51	33,09	37,29	31,35
Nysparande, netto	6,09	-23,03	-11,69	7,03	2,43	-5,33	-7,68	-14,81	3,71
Inkl. kollektiva försäkringar	18,62	-4,18	6,25	26,23	15,35	11,23	10,57	7,10	17,37

*) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

2003 har präglats av ett ökat nysparande, i synnerhet under tredje kvartalet. Med tanke på att skuldökningen också fortsatt är det bara under tredje kvartalet som nysparandet gett lite plus även i nettotermer.

Hushållens nysparande brutto och skuldökning brutto
kvartalsvis, 2001 kv. 3 - 2003 kv. 3

Sparformernas utveckling

Hushållens nysparande fördelat på sparformer

Transaktioner under perioden	2001		2002		2003				
	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.
Miljarder kronor									
Försäkringssparande, individuellt*	8,1	13,4	11,6	11,6	8,0	9,3	5,4	5,2	3,9
Aktier	-0,7	-4,8	-7,3	3,6	3,2	5,2	-8,6	-2,1	0,0**
Fonder	-1,0	7,9	6,1	2,4	1,9	6,7	3,4	6,5	7,2
Därav svenska fondandelar	-3,6	2,1	2,3	-0,5	-2,1	1,7	-1,1	2,1	3,0
Därav utländska fondandelar	2,6	5,7	3,8	2,9	4,0	5,0	4,5	4,4	4,1
Bankinlåning***	28,2	-18,1	12,0	11,5	15,6	-3,0	12,3	16,4	18,9
Obligationer	-7,8	0,6	-3,8	3,8	-0,8	-1,0	4,5	-6,1	2,3
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	-0,1	6,0	-4,5	-1,2	-1,2	4,8	-2,3	1,0	0,1
Totalt	26,7	5,0	14,3	31,7	26,8	22,0	14,7	20,8	32,3

*) Beräkningsmetoden har under 2002 ändrats från att tidigare haft bolagsnivån som bas till att nu utgå från försäkringsgren.

Statistiken på försäkringssparandet för 2002 har reviderats sedan föregående Sparbarometer.

**) Nysparandet i aktier finns inte tillgängligt under den senaste perioden.

***) Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

Nytilskotten till det individuella försäkringssparandet har krympt successivt under året – från att under andra kvartalet 2002 svarat för cirka 35 procent av nysparandet, var andelen under årets tredje kvartal cirka 10 procent. Ser man till det samlade sparandet (se nästa tabell) minskar därmed försäkringssparandets totala andel av hushållssparandet från 43 till 40 procent. Tillbakagången till trots svarar alltså försäkringssparandet likväl för en mycket betydande del av det samlade hushållssparandet. Samtidigt ligger bankinlåningen kvar på en hög nivå. En uppgång kan också noteras för fondsparandet.

Hushållens finansiella portfölj

Ställning samt andelar

Miljarder kronor

Försäkringssparande, individuellt

procent

Aktier

procent

Därav svenska aktier

procent av aktier

Därav utländska aktier

procent av aktier

Fonder

procent

Därav svenska fonder

procent av fonder

Därav utländska fonder

procent av fonder

Bankinlåning*

procent

Obligationer

procent

Sedlar, mynt och lån till finanssektorn

procent

Övriga finansiella tillgångar

procent

Totalt finansiella tillgångar

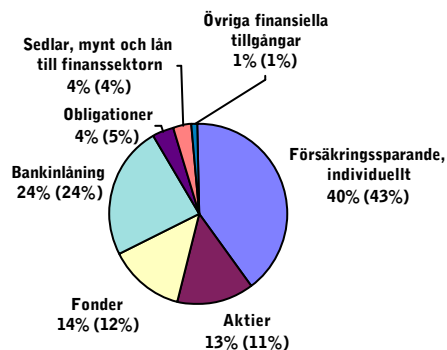
Portföljandelar totalt, procent

	98 dec	99 dec	00 dec	01 dec	02 sep	02 dec	03 mar	03 jun	03 sep
Försäkringssparande, individuellt	560	733	800	889	920	927	932	938	942
procent	29	30	34	37	43,0	42	42	41	40
Aktier	390	571	484	418	242	286	261	298	320
procent	20	23	20	17	11,3	13	12	13	14
Därav svenska aktier	342	472	407	352	195	241	224	260	281
procent av aktier	88	83	84	84	81	84	86	87	88
Därav utländska aktier	47	99	77	66	47	45	37	38	39
procent av aktier	12	17	16	16	19	16	14	13	12
Fonder	347	514	472	413	266	284	273	305	321
procent	18	21	20	17	12,4	13	12	13	14
Därav svenska fonder	293	452	413	355	218	231	216	243	255
procent av fonder	84	88	88	86	82	81	79	80	79
Därav utländska fonder	55	61	59	57	48	53	57	62	66
procent av fonder	16	12	12	14	18	19	21	20	21
Bankinlåning*	430	434	422	486	523	520	535	551	570
procent	22	18	18	20	24,4	24	24	24	24
Obligationer	164	139	107	97	96	95	99	95	91
procent	8	6	5	4	4,5	4	5	4	4
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	65	74	77	83	76	81	79	80	80
procent	3	3	3	3	3,6	4	4	3	3
Övriga finansiella tillgångar	-	8	13	24	17	10	21	22	25
procent	-	0	1	1	1	0	1	1	1
Totalt finansiella tillgångar	1 956	2 472	2 375	2 409	2 139	2 203	2 201	2 288	2 348
Portföljandelar totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100

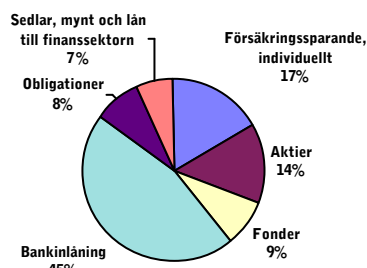
*) Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

Nysparandet under ett enstaka kvartal utgör en blygsam del (1,3 % för årets tredje kvartal) av den totala finansiella förmögenheten och har därför normalt ingen större påverkan på fördelningen mellan olika tillgångsslag. Ser man över en längre tidsperiod (se nedan) blir dock förändringarna tydligare.

Hushållens finansiella portfölj 30 sep 2003
(30 sep 2002)

Hushållens finansiella portfölj 31 dec 1991

Det kanske mest slående när man jämför med läget drygt tio år bakåt, är den kraftigt ökande andelen försäkringssparande, och bankinlåningens minskade vikt.

Ett annan infallsvinkel att se på förändringar i sparmönstren är att urskilja den andel av hushållens sparande som direkt och indirekt har anknytning till aktier, respektive vad som kan kallas räntesparande. Efter att först ha växt till en toppnotering kring millennieskiftet har det aktierelaterade sparandet successivt minskat, från dryga 60 procent till 40 procent. För räntesparande (bank, obligationer, räntefonder etc.) gäller de omvända siffrorna. En viss uppgång av det aktieanknutna sparandet kan dock noteras för årets andra kvartal, vilket bestod även under det tredje kvartalet. Notervärt i sammanhanget är att försäkringsbolagen under 2002 genomförde stora omplaceringar i sina portföljer till förmån för räntebärande placeringar, vilket påverkar bilden.

Aktiesparandets och räntesparandets andelar i portföljen

Miljarder kronor	98 dec	99 dec	00 dec	01 dec	02 sep	02 dec	03 mar	03 jun	03 sep
Aktiesparande ^{*)}	991	1418	1325	1242	754	818	785	853	892
procent av portfölj	54	61	60	56	39	40	39	41	41
Räntesparande ^{**)}	848	904	886	977	1205	1206	1228	1245	1264
procent av portfölj	46	39	40	44	61	60	61	59	59
Totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100

*) Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas endast 30%.

**) Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 40% av individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 50% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas 60%.

Det direkta ägandet i aktieportföljen

Miljarder kronor	98 dec	99 dec	00 dec	01 dec	02 sep	02 dec	03 mar	03 jun	03 sep
Direktägda aktier	390	571	484	418	242	286	261	298	320
Total aktieportfölj ^{*)}	991	1418	1325	1242	754	818	785	853	892
Andel av total aktieportfölj, procent	39	40	37	34	32	35	33	35	36

*) Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas endast 30%.

Om statistiken

Underlag till Sparbarometern görs av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Finansinspektionen. Syftet är att snabbt ge en preliminär kalkyl över hushållens finansiella sparande och förmögenhet kvartalsvis. Publiceringen sker inom fem till sex veckor efter kvartalsskifte på Finansinspektionens hemsida, www.fi.se. Sparbarometern baseras på preliminär statistik som finns tillgänglig inom en månad efter kvartalsskifte.

Sparbarometern bygger på samma begrepp som finansräkenskaperna, vilka är en del av nationalräkenskapssystemet och som styrs av internationella regler. Sparbarometern har därigenom samma definitioner som finansräkenskaperna vilket medför att uppgifterna har en god överensstämmelse med de uppgifter om hushållen som senare presenteras i de kvartalsvisa finansräkenskaperna.

Underlagen till Sparbarometern på SCB:s hemsida:

http://www.scb.se/templates/Product_7808.asp

Finansräkenskaperna på SCB:s hemsida:

http://www.scb.se/templates/Product_7770.asp

Kontaktpersoner

Finansinspektionen:

Hans Bäckström enhetschef

08-787 8080

hans.backstrom@fi.se

Marie Ljungdahl, analytiker

08-787 8226

marie.ljungdahl@fi.se

SCB:

Christina Ekblom, ekonom

08-506 944 89

christina.ekblom@scb.se

Hans Olsson, ekonom/statistiker

08-506 942 29

hans.olsson@scb.se